

Аналіз конкурентоспроможності західних прикордонних територій України в контексті євроінтеграційних процесів

Аналізуються особливості зовнішньоекономічних зв'язків західних прикордонних регіонів України в контексті їх конкурентоспроможності після вступу сусідніх держав до Європейського Союзу. Досліджено динаміку інвестиційного та зовнішньоторговельного співробітництва цих областей з новими членами ЄС. Рекомендовано необхідність посилення уваги до розвитку їх зовнішньоекономічного потенціалу, в тому числі у сфері транскордонного співробітництва.

Ключові слова: конкурентоспроможність прикордонних територій, транскордонне співробітництво, транскордонний регіон, євро регіони, прямі іноземні інвестиції, зовнішня торгівля.

Реалізація інтеграційних намірів України в європейській структурі потребує забезпечення належного рівня конкурентоспроможності регіонів. Це особливо актуально для прикордонних територій України у зв'язку з тим, що вони першими почали відчувати прояви вищого рівня конкурентної боротьби в умовах європейської інтеграції та вступу держави до СОТ.

Суттєва зміна умов співробітництва України з безпосередніми сусідами відбулася після вступу в 2004 р. Польщі, Словаччини, Угорщини та в 2006 р. Румунії в Європейський Союз (ЄС). Ці країни перейшли на використання норм ЄС при регламентації відносин зі світовим ринком, що відповідно потребує вироблення нової моделі управління розвитком регіонів, яка б відповідала принципам регіональної політики ЄС. У зв'язку з цим здійснення досліджень сучасного стану розвитку економічних відносин між західними прикордонними регіонами України та країнами-сусідами ЄС з метою розробки шляхів підвищення їх конкурентоспроможності є надзвичайно актуальним для зростання якості життя населення прикордонних регіонів.

Дослідження проблематики взаємовідносин України з ЄС займають одне з пріоритетних місць у працях українських вчених-економістів. За останні роки великий внесок у такі дослідження, особливо в контексті транскордонного співробітництва, здійснили такі науковці: А. Балян, П. Беленький, В. Будкін, І. Бураковський, М. Долішній, Є. Кіш, М. Лендел, А. Мельник, В. Мельник, Н. Мікула, С. Писаренко, Я. Побурко, Є. Савельєв та ін.

Мета даної роботи – аналіз особливостей економічного потенціалу західних прикордонних регіонів України, оцінка транскордонних впливів та визначення напрямків підвищення їх конкурентоспроможності в контексті взаємодії з країнами-сусідами ЄС.

Оцінка регіонального економічного потенціалу чотирьох західних прикордонних областей (Закарпатської, Волинської, Львівської та Чернівецької) була здійснена на підставі системи таких показників, як обсяги прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та експортно-імпорتنих операцій.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в Україну, на 1 січня 2008 р. за даними [10; 11] склав 29489,4 млн. дол., що на 36,5% більше обсягів інвестицій на початок 2007 р. та в розрахунку на одну особу становить

Таблиця 1

Прямі іноземні інвестиції у західні прикордонні регіони України*

Області	Кількість підприємств	Обсяг інвестицій (млн. дол. США)				Місце серед 27 адміністративно-територіальних одиниць		ПП на 1 мешканця у дол. США	
		01.01.2007		01.01.2008		01.01.2007	01.01.2008	01.01.2007	01.01.2008
		усього	у% до загального підсумку	усього	у% до загального підсумку				
Україна	15389	21607,3	100,0	29489,4	100				
Львівська	1261	515,0	2,4	841,4	2,9	9	7	202,0	336,5
Закарпатська	825	295,0	1,4	345,3	1,2	11	12	237,7	287,7
Волинська	208	272,4	1,3	397,0	1,3	12	10	263,1	393,0
Чернівецька	228	36,8	0,2	51,2	0,2	25	25	40,7	56,8

За даними: [10-13].

636,5 дол. (табл. 1). Інвестиції надійшли зі 123 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає майже 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 5941,8 млн. дол., Німеччина – 5917,9 млн. дол., Нідерланди – 2511,2 млн. дол., Австрія – 2075,2 млн. дол., Сполучене Королівство – 1968,8 млн. дол., Російська Федерація – 1462,2 млн. дол., Сполучені Штати Америки – 1436,8 млн. дол., Франція – 1046,2 млн. дол., Віргінські острови (Британські) – 1045,7 млн. дол. та Швеція – 1006,6 млн. дол. [10;11]. Значні обсяги іноземних інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості – 8138,0 млн. дол. (27,6% загального обсягу прямих інвестицій в Україну), у т. ч. переробної – 6941,0 млн. дол. та добувної – 1059,5 млн. дол. З 10 найбільших інвесторів 7 належать до ЄС. В останні роки саме ЄС перетворився на основне джерело імпорту капіталу Україною, випередивши США та Росію.

Новий член ЄС – Кіпр стабільно нарощує свою інвестиційну присутність в Україні і вже за показниками 2007 р. вийшов на перше місце серед іноземних інвесторів (лише за цей рік кіпрські інвестиції зросли на 2754,3 млн. дол.). У 2007 р. зріс також інвестиційний капітал інших країн – членів ЄС: Нідерланди – на 977,4 млн. дол., Швеція – на 869,3 млн. дол., Австрія – на 441,4 млн. дол., Німеччина – на 339,8 млн. дол. Продовжують нарощувати свій капітал інвестори з Польщі (приріст капіталу склав 275,9 млн. дол.) та Франції (215,9 млн. дол.).

Починаючи з 2005 р., до числа найбільших інвесторів української економіки увійшла Польща – новий член ЄС (загальний рівень ПП на 1 січня 2007 р. сягнув 366,0 млн. дол.). Не відстає від неї й Угорщина – 364,3 млн. дол. Інші члени ЄС суттєво поступаються вказаним вище державам відносно вкладень інвестицій до української економіки. Всього ж на країни ЄС припадає близько 2/3 загальної суми отриманих Україною ПП.

Для всього періоду реформ характерним є збереження стійкого перепаду у залученні прямих іноземних інвестицій до окремих адміністративно-територіальних

одиниць держави. Аналіз даних [10–13] свідчить про чітко виражену тенденцію до надмірної концентрації спрямування прямих іноземних інвестицій до столиці та всього прилеглого до неї регіону – сукупна частка Києва і Київської області становить нині майже 30,3% від загального обсягу їх надходжень до країни, а також до Донецької, Дніпропетровської, Луганської, Одеської та Харківської областей. В основному туди, а не до прикордонних регіонів йдуть більш або менш великі ПІІ. Західні прикордонні області не спромоглися створити необхідний інвестиційний клімат для залучення значних обсягів прямих іноземних інвестицій, про що свідчать дані табл. 1.

Так, обсяг ПІІ на душу населення на 1 січня 2008 року коливається від 8,9% у Чернівецькій області та 45,5% у Закарпатській області до 52,87% у Львівській області від загалом невисоких показників залучення таких інвестицій по країні в цілому. Лише Волинська область дещо перевищила середній рівень іноземного капіталу в Україні на одну особу (61,7% від цього показника). В цілому спостерігається незначна питома вага кожної з цих областей у загальному обсязі ПІІ в Україні.

Необхідно відзначити низьку привабливість для вкладень іноземного капіталу Чернівецької області, яка має достатньо високий промисловий потенціал, але посідає одне з останніх місць у загальному списку – 25, і її частка у сукупному обсязі інвестицій складає лише 0,2%.

Формально можна констатувати певний прогрес у підвищенні інвестиційного рейтингу Волинської області, що було наслідком збільшення ПІІ у 1,8 разу за 2003-2004 рр. Вона піднялася з 12 місця у 2007 р. на 10 на початок 2008 р. Але сума 397,0 млн. дол. на 1 січня 2008 р. свідчить про те, що частка Волині є незначною, на неї припадає всього 1,3% від загальнодержавного обсягу надходжень інвестицій з-за кордону.

Найбільшою за своїм господарським потенціалом серед прикордонних областей є Львівщина [12,13], яка відповідно залучила й найвагоміший у цьому регіоні обсяг іноземного капіталу. Отримані на 1 січня 2008 р. 841,4 млн. дол. дозволили їй зайняти 7 місце (у 1994 р. – 5, у 2000 р. – 8 місце та на 1 січня 2007 р. – 9 місце) серед інших реципієнтів ПІІ, але лише з 2,9% від загального обсягу їх надходжень до України, що аж ніяк не відповідає потенційним можливостям Львівської області щодо використання зарубіжних вкладень у господарську діяльність на її території.

Середньорічний темп приросту прямих іноземних інвестицій у Львівську область за останні п'ять років дорівнював 23,3%, що менше від загальнодержавного показника (40,3%). Спостерігаються диспропорції щодо надходження інвестицій за регіонами області (так, майже дві третини іноземних інвестицій вкладено у Львові).

Найактивніші інвестори області – Польща, Німеччина, Данія, Ліхтенштейн. Пріоритетними для іноземного інвестування є промислова та фінансова сфери діяльності. Інвестиційний клімат Львівщини далекий від рівня, який потрібен для швидкої модернізації економіки.

Особливо динамічні показники процесу залучення ПІІ демонструє Закарпатська область, яка змістилася з 19 позиції в 1994 р. на 12 на 1 січня 2008 р. При цьому підвищена динаміка надходження ПІІ до Закарпаття спостерігається особливо в останній період – за 2000-2007 рр. їх обсяг зріс більш ніж у чотири рази й досягнув на 1 січня 2008 р. 345,3 млн. дол. (1,2% від загальнодержавних

показників). На наш погляд, у Західному регіоні ця область найбільш плідно використала своє прикордонне положення: вона, наприклад, є в Україні основним споживачем інвестицій із сусідньої Угорщини. Це є результатом співпраці із зарубіжними партнерами в межах Карпатського єврорегіону.

Необхідно зауважити, що Україна взагалі суттєво відстає від країн Центральної Європи і Прибалтики, де показник ПП перевищує позначку 1,5-2,5 тис. дол. Серед 25 держав ЦСЄ та СНД вона за середнім душевим обсягом таких інвестицій посідає одне з останніх, 22 місце. За цих умов навіть найбільший реципієнт ПП – м. Київ лише дотягує до середніх показників західних сусідів (2120 дол. на одного мешканця).

Економічне зростання країни значною мірою характеризується показниками зовнішньої торгівлі. Аналіз динаміки зовнішньої торгівлі України з країнами ОЧЕС, СНД та ЄС за десятиріччя (1997-2007 рр.), здійснений в роботі [14], дає змогу чітко простежити зміну пріоритетного напрямку поглиблення торговельної співпраці у зовнішній політиці України. Так, станом на початок 1997 р. частка товарообігу України та країн ОЧЕС у загальних обсягах зовнішньої торгівлі склала 44%. Аналогічний показник для країн СНД та ЄС – відповідно 28% та 15%.

Проте за 10 років географічна структура зовнішньої торгівлі зазнала істотних змін [14]. Найбільшу частку загальних обсягів зовнішнього торговельного обороту мають країни ЄС – 38% (зростання на 23 процентні пункти). Країни ОЧЕС, зберігаючи своє важливе місце у зовнішній торгівлі України, мають частку 33% (скорочення на 11 процентних пунктів). У той же час частка обсягів торгівлі з країнами СНД у загальних обсягах зовнішньої торгівлі України за досліджуваний період знизилась на 15 процентних пунктів і склала всього 16%, що зумовлює необхідність перегляду основних засад торговельної політики на користь підвищення ефективності експортно-імпортних операцій з країнами ЄС.

Однак, незважаючи на значно переважаючу частку країн ЄС у загальних обсягах зовнішнього товарообігу країни, згідно з даними [14], основним ринком збуту експортної продукції українських товаровиробників є країни ОЧЕС. Так, протягом досліджуваного періоду середня частка обсягів експорту в загальних обсягах становить близько 34%, а відповідний показник із країнами ЄС становить 21%. Подібною є динаміка експорту України до країн СНД, однак частка експорту в загальних обсягах має тенденцію до скорочення і в середньому складає 30%. Частка імпорту України з ОЧЕС та СНД у даному періоді істотно знижується: з понад половини загального обсягу імпорту в 1997 р. до майже 29% у кінці 2007 р. [14].

Після входження до ЄС його нові члени-сусіди зберегли позитивну динаміку торговельних зв'язків з Україною (табл. 2). Так, за 2004-2006 рр. загальний обсяг торгівлі з Польщею та Словаччиною зріс майже в 1,4 разу, з Угорщиною – в 1,2 разу. Дані таблиці свідчать про те, що найбільш вагомим та динамічним партнером України за десять років (1996-2006 рр.) була Польща, з якою, однак, річні показники товарообігу характеризуються у більшості випадків пасивним сальдо. У торгівлі з Угорщиною та Словаччиною, навпаки, переважало активне сальдо. Але обсяги та динаміка торгівлі цих країн суттєво поступалися показникам українсько-польської торгівлі. Це ж саме можна сказати і про торговельні відносини із зовсім новим членом ЄС – Румунією.

Для прикладу розглянемо експортно-імпортні зв'язки Львівської області [12; 13]. Країни ЄС є основними партнерами Львівщини у зовнішній торгівлі

Таблиця 2

Торгівля України з сусідніми країнами – новими членами ЄС (в млн. дол. США)

	1996	2000	2004	2005	2006	2006 до 1996 у%
<i>Польща</i>						
Експорт	362,7	417,9	979,9	1010,4	1344,5	370,7
Імпорт	510,7	312,5	1008,2	1405,9	2109,5	413,1
Оборот	873,4	730,4	1988,1	2416,3	3454,0	395,5
Сальдо	-148,0	105,4	-28,3	-395,5	-765,0	-
<i>Угорщина</i>						
Експорт	371,6	327,3	807,6	688,8	946,1	254,6
Імпорт	238,3	165,4	471,4	647,7	802,2	336,6
Оборот	609,9	492,7	1279,0	1336,5	1748,3	286,6
Сальдо	133,3	161,9	336,2	41,1	143,9	-
<i>Словаччина</i>						
Експорт	230,6	230,9	398,1	507,7	549,6	238,3
Імпорт	183,1	124,4	243,1	304,0	382,8	209,1
Оборот	413,7	355,3	641,2	811,7	932,4	225,3
Сальдо	47,5	106,5	155,0	203,7	166,8	-
<i>Румунія</i>						
Експорт	157,3	164,6	731,7	488,8	625,8	397,8
Імпорт	80,3	48,2	91,2	211,8	446,1	555,5
Оборот	237,6	212,8	822,9	700,6	1071,9	451,1
Сальдо	77,0	116,4	640,5	276,4	179,7	-

* За даними: [11]

товарами і послугами. Частка ЄС у загальнообласному експорті товарів упродовж 2000-2006 років складала приблизно дві третини, в експорті послуг коливалася у межах 40-50% його обсягу. Питома вага країн ЄС в імпорті товарів Львівщини коливалася від 18% у 2003 році до 77% у 2006 р.

Оцінюючи позиції західних прикордонних областей у зовнішній торгівлі України (табл. 3), необхідно відзначити, що серед 27 адміністративно-територіальних одиниць країни Львівська та Закарпатська області містяться практично в середині загального списку (відповідно 9 та 11 місця). Волинська область посідає 15 місце, а Чернівецька належить до числа найменш активних учасників експортно-імпорتنних операцій (24 місце).

За обсягами торговельних зв'язків із зарубіжними партнерами на душу населення за період 2000-2006 рр. (табл. 4) Закарпатська і Волинська області випереджають найрозвинутішу із західних областей – Львівську. Це можна пояснити посиленням їх співробітництва із зарубіжними партнерами в межах єврорегіонів «Карпатський» та «Буг». Чернівецька область має приріст обсягів зовнішньої торгівлі втричі менший, ніж середній показник по Україні в цілому.

Ефективність транскордонних зв'язків значною мірою обумовлюється структурою експортно-імпорتنних поставок, яка опосередковано свідчить про ефек-

Таблиця 3

Зовнішня торгівля західних прикордонних областей України (у млн. дол. США)

	2000	2006	2006 до 2000 у%
Україна			
Експорт	14572,5	38368,0	263,2
Імпорт	13956,0	45038,6	322,7
Оборот	28528,5	83406,6	292,3
Сальдо	616,5	-6670,6	-
Закарпатська область			
Експорт	215,6	676,9	314,0
Імпорт	184,4	951,7	516,1
Оборот	400,0	1628,6	407,1
Сальдо	31,2	-274,8	-
Волинська область			
Експорт	147,7	336,3	227,7
Імпорт	367,3	626,3	170,5
Оборот	515,0	962,6	186,9
Сальдо	-219,6	-290,0	-
Львівська область			
Експорт	303,1	804,3	265,3
Імпорт	353,2	1118,8	316,7
Оборот	656,3	1923,1	293,0
Сальдо	-50,1	314,5	-
Чернівецька область			
Експорт	57,9	112,1	193,6
Імпорт	34,6	171,4	495,3
Оборот	92,5	283,5	306,4
Сальдо	23,3	-59,3	-

За даними: [10-13].

тивність економіки всього регіону, його спеціалізації, рівні технічного розвитку виробництва та експортні можливості.

У чотирьох західних областях, що розглядаються, переважає виробництво готової продукції, в той час як світовий ринок продовжує орієнтуватися на отримання з України напівфабрикатів та сировини, які у великій кількості експортують підприємства Донецького та Придніпровського регіонів. Це обумовлює відставання цих областей від середніх показників економічного розвитку України, що в свою чергу негативно впливає на активність їх участі у співробітництві з безпосередніми сусідами – новими членами ЄС.

Західні прикордонні області мають унікальні можливості для розвитку зовнішньоекономічної діяльності з новими членами ЄС, розвиваючи транскордонні зв'язки. На жаль, крім створення єврорегіонів, не були повністю реалізовані можливості транскордонного співробітництва для встановлення стабільних відносин з територіально найближчими господарськими суб'єктами цих держав. Одним із

Таблиця 4

Позиції західних прикордонних областей у зовнішній торгівлі України

Області		Питома вага у зовнішній торгівлі України, %		Місце серед 27 адміністративно-територіальних одиниць		Обсяг зовнішньої торгівлі на 1 мешканця в дол. США	
		2000	2006	2000	2006	2000	2006
Україна	Експорт	100	100	-	-	302,3	825,2
	Імпорт	100	100	-	-	289,5	968,6
	Оборот	100	100	-	-	591,8	1793,7
Закарпатська	Експорт	1,5	1,8	12	12	171,8	545,4
	Імпорт	1,3	2,1	13	9	146,9	766,9
	Оборот	1,7	2,0	13	11	318,8	1312,3
Волинська	Експорт	1,0	0,9	18	18	139,7	324,8
	Імпорт	2,6	1,4	7	13	347,4	604,9
	Оборот	1,8	1,2	12	15	487,1	929,8
Львівська	Експорт	2,1	2,1	10	10	116,3	315,4
	Імпорт	2,5	2,5	8	8	135,5	438,7
	Оборот	2,3	2,3	9	9	251,8	754,1
Чернівецька	Експорт	0,4	0,3	24	25	63,0	124,1
	Імпорт	0,2	0,4	25	23	37,6	189,8
	Оборот	0,3	0,4	25	24	100,6	313,9

За даними [10-13].

таких прикладів є невикористані можливості виробничої кооперації підприємств цих областей у галузях машинобудування, хімії та легкої промисловості з аналогічними підприємствами по інший бік кордону.

Таким чином, обмежене використання експортного потенціалу західних прикордонних регіонів України, а в деяких випадках і негативне сальдо їх зовнішньої торгівлі, невисока інвестиційна привабливість та активність свідчать про неналежний рівень конкурентоспроможності цих регіонів.

Підвищенню рівня конкурентоспроможності прикордонних регіонів України перешкоджають такі чинники: неефективне використання існуючих і потенційних конкурентних переваг (зокрема, транскордонних), а також обмеженість фінансових ресурсів прикордонних регіонів для реалізації інноваційно-інвестиційних проектів, недостатній рівень поінформованості представників місцевої виконавчої влади щодо інструментів сприяння розвитку прикордонних регіонів, надання технічної фінансової допомоги з боку ЄС та інші.

Для підвищення конкурентоспроможності західних прикордонних регіонів необхідно:

- стимулювати розвиток транскордонного співробітництва прикордонних регіонів та активізувати їх участь у єврорегіональних об'єднаннях, особливо у напрямі посилення виробничо-технічної кооперації (промислових, сільськогосподарських підприємств, обслуговуючих організацій); забезпечити адекватну європейським вимогам фінансову та ресурсну підтримку спільних

проектів із сусідніми державами, стимулювати участь вітчизняного бізнесу у відносинах з ними;

- створити в євро регіонах спеціалізовані банківські установи – інвестиційні регіональні банки транскордонного співробітництва [6, 9, 15] та організувати міжнародні регіональні науково-інноваційні центри транскордонного співробітництва [6], що сприятиме підвищенню рівня інтегральної конкурентоспроможності прикордонних регіонів;
- активізувати створення транскордонних промислово-територіальних та фінансових [9] кластерів, що сприятиме налагодженню ефективної ділової транскордонної співпраці та підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Список використаних джерел

1. Мікула Н.А. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво / Н.А. Мікула; [монографія]. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2004. – 395 с.
2. Балян А.В. Міжрегіональне, транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу (на прикладі прикордонних регіонів України та Угорщини) / А.В. Балян. – Ужгород: Ліра, 2005. – 325 с.
3. Студенніков І. Транскордонне співробітництво як дзеркало регіональної політики в Україні / І. Студенніков // Економічний часопис. – XXI. – 2005. – № 1-2. – С. 28-32.
4. Філіповська О.О. Транскордонне співробітництво: Україна-Польща-Білорусь (інструменти фінансового забезпечення) / О.О. Філіповська // Регіональна економіка. – 2007. – №1. – С. 43-55.
5. Філіповська О.О. Аналіз сучасного стану транскордонного співробітництва в Україні та його фінансове забезпечення / О.О. Філіповська // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Фінансово-економічні системи: трансформація та євроінтеграція [зб. наук. праць] / НАН України Ін-т регіональних досліджень. – Львів, 2007. – Вип. 1 (63). – С. 191-207.
6. Філіповська О.О. Інноваційна спрямованість транскордонного співробітництва – засіб економічного зростання прикордонних регіонів // Економіка: проблеми теорії та практики [зб. наук. праць]. – Вип. 229: В 4 т. – Т. IV. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2007. – С. 1042-1050.
7. Філіповська О.О. Фінансування транскордонного співробітництва в Україні Європейським Союзом / О.О. Філіповська // Теорії мікро-макроекономік (Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу і аспірантів) / Академія муніципального управління. – К., 2008. – Вип. 31. – Т. 1. – С. 35-40.
8. Філіповська О.О. Світовий досвід фінансування транскордонного співробітництва та транскордонних проектів / О.О. Філіповська // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Кластери та конкурентоспроможність прикордонних регіонів [зб. наук. праць] / НАН України ІРД. – Львів, 2008. – Вип. 3 (71). – С. 525-536.
9. Філіповська О.О. Розвиток банківської системи в євро регіонах // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник тез доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-23 листопада 2007 р.) / У 2-х т. – Т. 1. – Суми: УАВС НБУ, 2007. – С. 100-102.

10. Прямі закордонні інвестиції в Україну. Прямі українські інвестиції за кордон. Експрес-вип. 36 (від 18 лютого 2008 р.) / Державний комітет статистики України. – К., 2008. – 21 с.
11. Веб-сторінка Посольства України в США // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://www.mfa.gov.ua/usa/ua/publication/content/15111.htm>
12. Статистичний щорічник України за 2006 рік / Державний комітет статистики України. – К.: Консультант, 2007. – 551 с.
13. Статистичний щорічник Львівської області за 2006 рік. Ч.1 / Головне управління статистики у Львівській області. – Львів, 2007. – 336 с.
14. Стратегія розвитку Львівської області до 2015 року. Економіка. Суспільство. Середовище (моніторинг за I півріччя 2007 р.). Вип. 5 / Головне управління статистики у Львівській області. – Львів, 2007. – 247 с.
15. Юзба В.О. Проблема ефективності торговельної політики України у європейському вимірі / В.О. Юзба // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Кластери та конкурентоспроможність прикордонних регіонів [зб. наук. праць]. Вип. 3 (71) / НАН України ІРД. – Львів, 2008. – С. 112-119.
16. Філіповський О.В. Розвиток малого та середнього банківництва в регіонах / О.В. Філіповський, О.О. Філіповська // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Євроінтеграційний курс України: фінансовий вимір [зб. наук. праць] / НАН України. Ін-тут регіональних досліджень. – Львів, 2006. – Вип. 3 (LIX). – Ч.1. – С. 361-373.

Филиповская Е.А. Анализ конкурентоспособности западных пограничных территорий Украины в контексте евроинтеграционных процессов.

Анализируются особенности внешнеэкономических связей западных приграничных регионов Украины в контексте их конкурентоспособности после вступления соседних государств в Европейский Союз. Исследована динамика инвестиционного и внешнеэкономического сотрудничества этих областей с новыми членами ЕС. Рекомендована необходимость уделять большее внимание развитию их внешнеэкономического потенциала, в том числе в сфере трансграничного сотрудничества.

Ключевые слова: конкурентоспособность приграничных территорий, трансграничное сотрудничество, трансграничный регион, еврорегионы, прямые иностранные инвестиции, внешняя торговля.

Filipovska O.O. Analysis of Competitiveness of Western Boundary Territories of Ukraine in the Context of Eurointegration Processes.

Characteristics of foreign economic relations western border regions of Ukraine in the context of its competitiveness after the entry of neighboring countries in the European Union have been analyzed. The dynamics of investment and economic cooperation of these areas with new EU members has been studied. Recommended need to pay more attention to the development of its external economic capacity, including in the field of cross-border cooperation.

Key words: competitiveness of the boundary territories, cross-border cooperation, cross-border region, Euroregions, direct foreign investments, external trade.

Надійшло 04.02.2009 р.